

Hennie Sluis en Nannette Schenk: zakelijke en maatschappelijke impact versterken elkaar

16

DE ARM HELPT MENSEN EN MILIEU

MET HART EN ZIEL

De ARM is een begrip in Utrecht. Al bijna 35 jaar combineert deze ideële organisatie kringloopbedrijvigheid met sociale werkgelegenheid en opvang. De ARM groeide uit tot één van de grotere kringlooporganisaties en zette forse stappen bij de professionalisering van haar activiteiten. Als huisbank kan Rabobank Utrecht er haar financiële en maatschappelijke impact combineren.

TEKST HANS HAJÉE FOTOGRAFIE MARNIX SCHMIDT

Het waren andere tijden, begin jaren 80. Voor jongeren met problemen was amper opvang. Ze kwamen tussen wal en schip, zwierven vaak op straat. Reden voor een aantal jeugdhulpverleners om stichting ProKind op richten. Hieronder Ad Schenk en Toos Biljard, ouders van de huidige ARM-directeur Nannette Schenk. "Zij waren – en zijn – bevlogen maatschappelijke idealisten. Met hulp van vrijwilligers vingden ze jongeren op in een werfkelder aan de Oudegracht," vertelt zij. "De vuilnisschuit

van de gemeente zette regelmatig wat spullen op de kade die opgeknapt konden worden. Zo hadden de jongeren wat te doen."

TWEELEDIG RENOVEREN

Het initiatief kreeg de naam de Alternatieve Renovatie Maatschappij, kortweg ARM. "Echt een term uit die tijd. Renoveren slaat zowel op goederen – door hergebruik en recyclen – als op de mensen, via hulpverlening en zorg." Er kwamen steeds meer

mensen naar de Oudegracht voor opvang, structuur en een zinvolle dagbesteding. "Niet alleen jongeren, ook via sociale werkgelegenheidstrajecten; Melkertbanen, later ID-banen. Toen deze werden afgeschaft, besloot de ARM de vijftien mensen die via deze constructie actief waren allemaal in dienst te nemen. Dat betekende wel dat het vrijwilligersproject naar een meer bedrijfsmatige aanpak toe moest. Tegelijkertijd namen de kringloopactiviteiten een steeds grotere vlucht."

NOODZAKELIJK KWAAD

De ruimte in de Utrechtse binnenstad werd te klein. De ARM breidde uit aan de Verlengde Hooggravenseweg, waar zich nu het huidige kringloopcentrum bevindt. De financiering van dit pand was tien jaar geleden de eerste kennismaking met Hennie Sluis namens Rabobank Utrecht. Hij is Accountmanager Verenigingen & Stichtingen en hoofd van de non-profit desk van de bank. "De ARM is een bijzondere organisatie. Het heeft tijd gekost voor ik alle ins en outs doorgrondde. Ook het vertrouwen winnen van oprichter Ad Schenk ging zeker niet van vandaag op morgen." Nannette Schenk: "Mijn vader heeft de ARM zelf opgebouwd, uit idealistische motieven. Om verder te kunnen groeien, waren stappen nodig zoals de aankoop van een pand. Maar samenwerking met een bank voelde in het begin zonder meer onwennig. Hij vond het een noodzakelijk kwaad."

ENERGIE

Sluis adviseerde om op papier te zetten waar het bestuur met de ARM naartoe wilde, wat hun toekomstvisie was. "Een plan maken voor de bank zag hij niet zitten, zei Ad. Mijn antwoord: ik hoop dat je het niet voor ons schrijft, maar voor de toekomst van de organisatie en al die mensen waarvoor jullie je met hart en ziel inzetten." Het plan is er gekomen. "Bij de eerste versie is ondersteuning ingeschakeld," zegt Nannette Schenk. "Sindsdien is het voor ons een waardevol instrument dat we zelf regelmatig aanpassen aan de actualiteit. Het plan vormt een belangrijke leidraad bij beslissingen en keuzes." Hennie Sluis hoort het met genoegen aan. "Het geeft veel voldoening dat de aanzet van jaren geleden de ARM nog altijd helpt en als kompas dient. Het benadrukt de impact die je als bank maar ook als persoon kunt hebben. Daar krijg ik energie van."

ZICHZELF BEDRUIPEN

Na aanvankelijk de ARM te hebben ondersteund op haar vakgebied HR kwam Nannette Schenk er in 2008 in dienst. In 2012 nam zij als directeur het stokje over van haar vader, die toen 70 jaar werd. Met verschillende substichtingen worden activiteiten ontplooid op het gebied van kringloop, scholing, werkervaring, recycling en zorg. Naast de loonkostensubsidies bedruipt de ARM zich volledig zelf. "Er staan 35 medewerkers op de loonlijst. De overige zestig mensen werken hier via dagbesteding, re-integratie of met een participatiebaan. Bijzonder is dat vrijwel iedereen met een regulier dienstverband via deze route is binnengekomen. Dat biedt anderen een lonkend perspectief."

ding, re-integratie of met een participatiebaan. Bijzonder is dat vrijwel iedereen met een regulier dienstverband via deze route is binnengekomen. Dat biedt anderen een lonkend perspectief."

ONDERSCHEIDEND KEURMERK

Met de financiering van het bedrijfspand als vertrekpunt is Rabobank inmiddels huisbankier van de ARM. En tien jaar na het begin van de samenwerking is Hennie Sluis nog altijd het aanspreekpunt. "Dit is een specifieke organisatie," stelt Nannette Schenk. "Het zou vervelend zijn om telkens aan wisselende contactpersonen te moeten uitleggen hoe we werken. Daarom wordt de persoonlijke continuïteit in deze relatie erg gewaardeerd. Hennie kent ons door en door. Hij ondersteunde bij de professionalisering die wij de afgelopen jaren doorgevoerd hebben." Belangrijke mijlpaal daarbij was het verkrijgen van het Keurmerk Kringloopbedrijven in 2016, als een van de eerste tien organisaties in Nederland. "Het is een bewijs dat wij de interne processen op orde hebben. Als zodanig is het Keurmerk ook een belangrijk signaal naar stakeholders en partners zoals de gemeente Utrecht. Kringloopwinkels schieten als paddestoelen uit de grond, vaak met een puur commerciële insteek. Met het Keurmerk benadrukken we onze onderscheidende positie." Burgemeester Jan van Zanen was aanwezig bij de uitreiking. "Het tekent de betrokkenheid en waardering van de gemeente," vindt Sluis. Waardering sprak ook uit de benoeming van Ad Schenk tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau in 2015. "Een terechte erkenning voor hem en de gehele organisatie."

BELANG BORGEN

Net zoals veel familiebedrijven is de ARM kwetsbaar als sleutelpersonen onverhoopt wegvallen. "Dat proberen we te ondervangen door werkprocessen vast te leggen, onder meer via het Keurmerk," zegt Nannette Schenk. "Ook wordt de inhoudelijke basis versterkt. Voorheen zaten alleen familieleden in het bestuur. Dat is nu uitgebreid met externe experts op het gebied van financiën, vastgoed en vergunningen. Het maakt de organisatie meer toekomstvast. De activiteiten van de ARM zijn van groot belang voor de samenleving, voor onze mensen en hun gezinnen. Dat moet ook in de toekomst geborgd zijn."

KOPLOPER

Utrecht wil koploper zijn op het gebied van

circulariteit. Schenk juicht die ambitie van harte toe. "De ARM kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren door hergebruik en recycling verder te vergroten. Als een van de weinige kringloopbedrijven beschikken wij over een eigen werkplaats. Daar voegen we waarde toe; kapotte spullen worden gerepareerd en gaan daarna naar onze winkels. Zo'n 65% van alle goederen vindt zo een nieuwe bestemming. Verder worden materialen als metaal, glas en papier gescheiden en ter recycling aangeboden. Slechts een gering deel – 3,5% – is restafval waarvoor nog geen herbestemming mogelijk is. Denk aan hard plastic en spaanplaat."

CIRKEL IS ROND

35 jaar ervaring geeft de ARM een voor-sprong. "Die willen we ook behouden als straks allerlei commerciële partijen zich op de markt van hergebruik en recycling storten. Daarom blijven we zoeken naar manieren om verspilling verder terug te dringen. Met dat doel is samen met collega-kringlooporganisatie Emmaus een samenwerking ontstaan met de HKU. Leerlingen gebruiken restafval om nieuwe producten en bijzondere gebruiksvoorwerpen te maken. Zo zorgt de creativiteit van jonge mensen ervoor dat hergebruik verder toeneemt. Ook helpt het om deze doelgroep bewust te maken van wat je met restafval kunt doen." In december opende een expositie van ontwerpen in de werkelder van de ARM aan de Oudegracht. "Inderdaad, op de plek waar het allemaal begon. Verleden en toekomst komen zo mooi samen; de cirkel is rond."

ORANJE EN BLAUW

In de samenwerking van Rabobank met de ARM komen de pijlers van de bank eendrachtig samen, aldus Hennie Sluis. "Ik gebruik graag onze kleuren als metafoor. Blauw staat voor de zakelijke, rationele kant. Oranje verbeeldt de menselijke en maatschappelijke component. Beiden elementen versterken elkaar hier."

Ondanks de toenemende professionalisering koestert de ARM haar DNA. "De sociale doelstelling is en blijft het fundament, onze reden van bestaan," stelt Nannette Schenk. "Dat zullen wij nooit uit het oog verliezen."